

Bruselj, 4. december 2023
(OR. en)

16336/23

CT 193
ENFOPOL 531
COTER 236
JAI 1613
COPEN 432

IZID POSVETOVANJA

Pošiljatelj:	Generalni sekretariat Sveta
Datum:	4. december 2023
Prejemnik:	delegacije
Št. predh. dok.:	15407/23
Zadeva:	Sklepi Sveta o izboljšanju podpore žrtvam terorizma in njihovega priznavanja – <i>sklepi Sveta (4. december 2023)</i>

V prilogi vam pošiljamo sklepe Sveta o izboljšanju podpore žrtvam terorizma in njihovega priznavanja, ki jih je Svet (pravosodje in notranje zadeve) odobril na 3992. seji 4. decembra 2023.

SKLEPI SVETA

o izboljšanju podpore žrtvam terorizma in njihovega priznavanja

OB POUDARJANJU, da terorizem ostaja kritična globalna nevarnost, predstavlja eno od najhujših kršitev vrednot Evropske unije in ogroža osnovna demokratična načela, kot so spoštovanje človekovih pravic, pravna država in socialna kohezija;

GLEDE NA TO, da je treba boj proti terorizmu obravnavati ne le z varnostnega vidika, temveč tudi z usmeritvijo pozornosti na ljudi, ki so neposredno prizadeti, zaradi česar morajo države članice zagotavljati celovit odziv na potrebe žrtev terorizma, saj zadovoljitev njihovih potreb ni le moralna odgovornost, temveč tudi vprašanje spoštovanja pravnih obveznosti na podlagi mednarodnega prava in prava EU;

OB UPOŠTEVANJU, da direktiva o pravicah žrtev¹ določa minimalne standarde na področju pravic, podpore in zaščite žrtev kaznivih dejanj ter priznava, da žrtve terorizma zaradi posebnega značaja kaznivega dejanja potrebujejo posebno pozornost, podporo in zaščito, da je predlagana revizija te direktive² namenjena nadaljnji krepitvi pravic žrtev kaznivih dejanj v EU, vključno s pravicami žrtev terorizma, ter da direktiva o boju proti terorizmu³ vključuje posebne določbe, namenjene žrtvam terorizma, in določa, da države članice zagotovijo, da so – poleg ali kot sestavni del splošnih služb za podporo žrtvam – vzpostavljene službe za podporo, ki obravnavajo posebne potrebe žrtev terorizma, in da so na voljo takoj po terorističnem napadu in tako dolgo, kot je potrebno;

¹ Direktiva 2012/29/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2012 o določitvi minimalnih standardov na področju pravic, podpore in zaščite žrtev kaznivih dejanj (UL L 315, 14.11.2012, str. 57).

² Predlog direktive Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Direktive 2012/29/EU o določitvi minimalnih standardov na področju pravic, podpore in zaščite žrtev kaznivih dejanj (dok. 11840/23).

³ Direktiva (EU) 2017/541 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. marca 2017 o boju proti terorizmu (UL L 88, 31.3.2017, str. 6).

OB UGOTAVLJANJU, da je Svet v svojih sklepih o žrtvah terorizma, sprejetih 4. junija 2018⁴, države članice pozval, naj imenujejo nacionalno kontaktno točko, pristojno za posredovanje informacij o razpoložljivi podpori, pomoči, zaščiti in odškodninskih shemah za žrtve terorizma, da bi omogočili hitro izmenjavo informacij in pomoč v primeru terorističnega napada;

OB PRIZNAVANJU pobud EU za podporo in vključevanje žrtev terorizma, kot sta strategija EU o pravicah žrtev (2020–2025), ki je bila sprejeta junija 2020 in se uporablja za vse žrtve vseh kaznivih dejanj, posebno pozornost pa namenja najranljivejšim žrtvam, in agenda za boj proti terorizmu, ki jo je Komisija predstavila decembra 2020 in poziva k okrepljeni podpori žrtvam terorizma, mreže za ozaveščanje o radikalizaciji (RAN), prek katere Komisija od leta 2011 podpira žrtve terorizma, zlasti v okviru posebne delovne skupine za žrtve terorizma (RAN VoT), platforme EU za pravice žrtev, ki predvideva bolj horizontalen pristop k pravicam žrtev, vključno s pravicami žrtev terorizma, saj so pod njenim okriljem prvič povezani vsi akterji na ravni EU, ki so relevantni za pravice žrtev, ter strokovnega središča EU za žrtve terorizma (EU CVT), ki ga je ustanovila Evropska komisija, da bi nudilo strokovno znanje, smernice in podporo nacionalnim organom in organizacijam za podporo žrtvam;

OB ZAVEDANJU, da se je EU CVT v pilotni fazi izkazal za uspešnega in da se je Komisija zato odločila, da nadaljuje z novo dveletno fazo z možnostjo podaljšanja za nadaljnji dve leti;

OB ZAVEDANJU, da vse države članice niso doživele terorističnega napada na svojem ozemlju ali pa nimajo prebivalcev in prebivalk, ki so bili žrtve terorizma v drugih državah, in da zato upravičeno nimajo posebnih določb v zvezi z žrtvami terorizma;

⁴ 9719/18.

OB POUDARJANJU, da ima sedanji pojav terorizma globalno in nadnacionalno razsežnost ter da morajo biti vse države članice pripravljene na možnost terorističnega napada na svojem ozemlju ali na to, da teroristični napad prizadene njihove prebivalce in prebivalke. Sprejeti bi bilo treba izvedljive in učinkovite rešitve za doseg stalne pripravljenosti in odzivanja v vsej Evropski uniji;

OB UPOŠTEVANJU, da poročilo Komisije Evropskemu parlamentu in Svetu na podlagi člena 29(2) direktive o boju proti terorizmu⁵ ugotavlja, da kljub splošnemu učinku direktive obstajajo pomanjkljivosti pri prenosu posebnih določb v zvezi z žrtvami terorizma, ki bi lahko vplivale na čezmejne žrtve terorizma, ki ne prejemajo pomoči ali podpore, prilagojene njihovim posebnim potrebam;

OB UGOTAVLJANJU, da vse države članice niso določile enotne kontaktne točke v skladu s sklepi Sveta o žrtvah terorizma;

OB PRIZNAVANJU vzpostavitve enotnih kontaktnih točk za žrtve terorizma kot posebne mreže v okviru evropske mreže za pravice žrtev;

OB OPOZARJANJU, da bi bilo treba poleg tega, da morajo imeti države članice določeno enotno kontaktno točko, ki lahko žrtvam terorizma olajša dostop do pomoči, v nezavezujočem operativnem protokolu določiti najboljše prakse in priporočila za sodelovanje med enotnimi kontaktnimi točkami v primeru terorističnega napada, ki privede do čezmejnih žrtev. Mreža enotnih kontaktnih točk je pripravila nezavezujoč dokument z naslovom „Operativni protokol za mrežo enotnih kontaktnih točk za žrtve terorizma“⁶, ki lahko ob upoštevanju različnih nacionalnih okoliščin držav članic prispeva k temu, da bodo te žrtve prejele pomoč, podporo, zaščito in finančno nadomestilo v skladu z evropsko zakonodajo;

⁵ Poročilo Komisije Evropskemu parlamentu in Svetu na podlagi člena 29(2) Direktive (EU) 2017/541 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. marca 2017 o boju proti terorizmu in nadomestitvi Okvirnega sklepa Sveta 2002/475/PNZ ter o spremembi Sklepa Sveta 2005/671/PNZ (dok. 13478/1/21 REV 1 + ADD 1 + COR 1).

⁶ 14763/23.

OB IZPOSTAVLJANJU dejstva, da politična in splošna družbena komponenta terorističnih napadov s seboj prinaša potrebo po priznavanju žrtev terorizma in spominu nanje, kar je temelj procesa okrevanja žrtev kot posameznikov in članov skupnosti, s čimer se spodbujata socialna kohezija in obramba demokratičnih vrednot. Bistveno je, da države članice varujejo spomin na žrtve terorizma, in sicer kot pravično dejanje in kot instrument za družbeno delegitimizacijo terorizma in nasilnega ekstremizma;

OB PRIZNAVANJU osrednje vloge, ki bi jo morale imeti žrtve terorizma v teh politikah spominjanja, zlasti njihove vloge pri ozaveščanju o terorističnem nasilju s pričevanjem, kajti njihov glas je močno orodje za ozaveščanje o človeških posledicah terorizma in nasilnega ekstremizma;

OB POUDARJANJU prispevka civilne družbe in organizacij žrtev pri nudenju podpore žrtvam terorizma, pri opozarjanju na različna vprašanja, s katerimi se soočajo, pri politikah spominjanja ter pri delegitimizaciji terorizma in nasilnega ekstremizma;

DRŽAVE ČLANICE POZIVAMO, NAJ:

SE ZAVEDAJO, da se je treba pripraviti na možnost terorističnega napada in v ta namen imenovati enotno kontaktno točko za žrtve terorizma, da bi olajšale uveljavljanje čezmejnih pravic žrtev in prispevale k učinkovitemu sodelovanju med vsemi državami članicami;

SPODBUJAJO svojo enotno kontaktno točko, naj se promovira, da bi jo zadevni organi na nacionalni in mednarodni ravni poznali, in se zavežejo posodabljanju seznama kontaktnih točk evropske mreže za pravice žrtev;

RAZMISLIJO o izvajanju najboljših praks in priporočil, vključenih v „Operativni protokol za mrežo enotnih kontaktnih točk za žrtve terorizma“, ob doslednem spoštovanju svoje zakonodaje in posebnosti;

SPODBUJAJO čimprejšnje sprejetje ciljno usmerjene revizije direktive o pravicah žrtev, katere cilj je zagotoviti, da lahko žrtve kaznivih dejanj, vključno z žrtvami terorizma, v celoti uveljavljajo svoje pravice v EU;

SPODBUJAJO sprejetje ukrepov za zagotovitev priznavanja in spoštovanja žrtev terorizma s spodbujanjem usposabljanja strokovnjakov, ki se z njimi ukvarjajo, z opozarjanjem medijev na ravnanje z žrtvami ter s spodbujanjem pristopa, pri katerem se želje in prispevki žrtev ustrezno odražajo na spominskih slovesnostih;

UPOŠTEVAJO, da glas žrtev terorizma in njihova pričevanja ozaveščajo o človeških posledicah terorizma in nasilnega ekstremizma ter da bi jih zato morale upoštevati v svojih programih in strategijah za preprečevanje nasilne radikalizacije;

SPODBUJAJO politike spominjanja žrtev terorizma v skladu z lastnimi običaji in praksami, da ne bi pozabili tistih, ki so izgubili življenje ali utrpeli fizične ali psihične poškodbe ali žrtvovali svojo svobodo zaradi terorističnega fanatizma. Te politike se lahko uporabijo tudi kot instrument za preprečevanje nasilne radikalizacije;

RAZMISLIJO o načinih za lažjo izmenjavo informacij o čezmejnih žrtvah v največjo korist žrtev;

KOMISIJO POZIVAMO, NAJ:

SPODBUJA sodelovanje med državami članicami, obstoječimi strukturami EU in civilno družbo, da se zagotovi učinkovita podpora žrtvam terorističnih napadov tako neposredno po njih kot v nadaljnji fazi;

ZAGOTOVI nadaljnje delovanje EU CVT in razširitev njegovega nabora ukrepov, da bi lahko ubralo bolj praktičen pristop k podpori državam članicam, zlasti najmanj pripravljenim, v primeru terorističnega napada, hkrati pa olajšuje sklepanje novih partnerstev z mednarodnimi organizacijami in državami nečlanicami EU;

PODPIRA delovanje mreže enotnih kontaktnih točk za žrtve terorizma v okviru evropske mreže za pravice žrtev pri organizaciji učinkovitega in operativnega sodelovanja med enotnimi kontaktnimi točkami držav članic;

PERPETUIRA – v tesnem sodelovanju z združenji žrtev – organizacijo vsakoletnega evropskega dneva žrtev terorizma kot dejanja spomina in odpornosti;

ZAGOTOVI, da bo glas žrtev terorizma in preživelih del dejavnosti v okviru vozlišča znanja EU o preprečevanju radikalizacije, ki bo začelo delovati leta 2024.
